

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 „ — „
Negyed évre . . . 1 „ 50 „
Egyes szám ára . . . 6 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közigazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelyt:

Csik-Szeredában:

Székely-Udvarhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Dr. Kádebő Ferenc szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetések, nyiltelek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadhatók.

Szépitő bizottságok.

Csik-Szereda, június 17.

(e.) Márton Ferenc megyei gazdasági egyesületi tag azon indítványt tette az egyesület választmányának nyílt ülésén, hogy a megyei törvényhatósági bizottság keressék meg az iránt, hogy a megye minden községében alakítsanak szépitő bizottságokat, melyeknek feladata lenne a községekben a közterek temetők, utak stb. befásításáról s ezzel egyuttal azok szépítéséről gondoskodni. A megyei törvényhatósági bizottság, közelebbi közgyűlésén az indítványt elfogadta s a szépitő bizottságok megalakítását kimondotta.

Most már az egyes községeken fog állni, hogy ama bizottságokba olyan egyéneket válasszanak, kik elég erélyvel és elég buzgalommal bírnak amaz igen szép és üdvös cél megvalósítására. Mert ha a községek ama bizottságok megalakításánál csak a törvényhatóság hivatalos meghagyásának fognak eleget tenni s csak azt tekintik, hogy az a bizottság „meglegyen” valahol — a papirosan: akkor az alapján igen nagy horderejű intézmény eltévesztett lesz. Buzgó, erélyes férfiakat kell a bizottságokba választani, még pedig lehetőleg azon egyének közül, kik a befásításnak vagy a gyümölcsenyésztés iránti haj-

lamuknak legtöbb jelét adták a községekben.

Eme bizottságokat — ha már „szépitő bizottság” lesz a nevük — fel lehetne ruházni azon hatáskörrel is, hogy a községben előforduló új építkezésekre a közérdek szempontjából felügyeljenek olyképen, hogy minden egyes új építkezés bejelentése alkalmával e bizottság megvizsgálja az építés helyét s felvilágosítást szerezze az építendő épület anyagáról s erről úgy szépiészeti, mint tűzrendőri és más közérdek szempontjából irányadó véleményt adna a községi előjárásnak az építési engedély megadása vagy megtagadása iránt. Ez a bizottság talán inkább fel tudna ügyelni arra is, hogy az országutak a községek közt a kétfelől lakó tulajdonosok által ne foglaltassanak el a kerteseknek és épületeknek folyton való künnebb-künnebb nyomása által; mert e miatt némely község közt az országut már oly keskeny lett, hogy ha egy gabnával vagy szénával rakott szekér szembe jó egy üres szekérrel, már nem képes egymást megkerülni.

Ezen bizottságok más vidékeken minden városban és minden valamire való községben fennállnak. Milyen szükség volna erre Cs.-Szeredában! Új meg új építkezések történnek időnkint

a nélkül, hogy szépiészeti és a város csinosítása szempontjából azokat valaki ellenőrizné. Egyik épület bennebb, a másik künnebb épül a nélkül, hogy valaki arra gondolna, hogy valaha az utca mellett egy egyenes ház sor képződjék. Vagy gondolt-e nálunk valaki arra valaha, hogy a különben elég széles és tágas középutca szélét fákkal beültessék? Pedig mily kevés fáradságba kerülne minden háztulajdonosnak, azon utca hosszában ablaka alatt három-négy fát nevelni? Némelyek ültettek ablakaik alá egy-két jegenyét. Természetesen ez is privát indusztria levén, senki sem ügyel rá, hogy azon ültetett fák bizonyos sort képezzenek s idővel sorfa válják belőlük. Pedig mennyi alkalmas vad fánk van itt a közel erdőkben? Őt-hat esztendő alatt árnyas fasorokat lehetne belőlük nevelni, melyek legalább némileg bizonyos előkelőséget kölcsönöznének, a mennyiben legalább eltakarnák a szem első tekintete elől azon sok fogyatkozást és silány kinézetet, melyben városunk, mint város, annyira szerénykedik. Mennyi juhar-, berkenye-, hárs-, szil-, nyár-, nyír- stb. fánk van az erdőn vadon, melyekből ött-hatott bármelyik háztulajdonos megbirna ablaka alatt felnevelni és gondozni?!

Alakítsuk meg tehát a szépitő bizottságokat; de ne azért, hogy a papirosan maradjanak, hanem azért, hogy munkáljanak. Legfőképen ne legyünk eldöntéletesek. Ne mondjuk ki mindjárt a szentenciát róluk, hogy az „mind megjár beszédnek, de nálunk kivihetetlen”. Mért volna kivihetetlen? És mért volna az épen nálunk? Igen, kivihetetlen akkor, ha folyton csak siránkozunk, panaszkodunk a bajokról, de orvoslásukhoz soha sem fogunk, hanem bölcs lemondással a könnyebb fellet fogjuk s nem kezdünk semmihez, mert „az nálunk kivihetetlen”.

A pénzügyminiszter rendeletet bocsátott ki, mely szerint a miniszteriumban fogalmazó segédnek csak az vétetik fel, a ki valamely külső pénzügyi hatóságnál vagy hivatalnál, mint gyakornok, legalább egy évig szolgált. Miniszteri fogalmazónak vagy titkárnak csak az nevezhető ki, a ki külső szolgálatban mint fogalmazó 3 évet töltött. Azon fogalmazók és fogalmazó segédek, kik pénzügyi titkári s pénzügyi fogalmazói állásért folyamodnak, kinevezetésük esetében azonnal ezen tisztí minőségek I. fizetési osztályába sorolhatók s a pénzügyminiszteriumban levő állomások betöltésénél rendszerint elsőbbséggel bírnak. Külső szolgálatnak vétetik a pénzügyigazgatóságoknál, adófelügyelőségeknél, illetékszabási hivataloknál, kincstári jog-

A „Székelyföld” tárczája.

Az utolsó vers s az utolsó golyó.*)

(Vázlat.)

Jókai Mórtól.

Julius 29-én Maros-Vásárhelyt két régi ismerős találkozik össze Bem előszobájában. Az egyik egy fiatal, halvány férfi; komoly, hallgatag ajkáról, lelkét hirdető szép magas homlokáról, merész lángszemeiről, zülfáltan felfésült hajáról, egész tekintete megkapó kifejezéséről széles e világ ismeri őt s Petőfinek hívja. A másik egy athletai alak, izmos, csontos termet, irtóztató kezekkel s hosszú karokkal; arca sovány, jellemzően hajlott sas-orral. Ez a hadsereg legmerészebb lovagja, Zeyk Domokos; az ősz hadvezér kedvelt galoppinja, a kiről azt mondák, hogy legörömbösebb bizzra rá izeneteit, mert ez nem kerülgeti az ágyugolyókat, hanem azt szokta, hogy keresztülnyargal két egymásra ágyuzó üteg között. Hogy a szászregeni csata és visszavonulás hírével Bem apóhoz jöhesse, egy utját álló muzulmán portyázó csapatnál kelle keresztülvágnia magát. Mutatta

a kardját, melynek az éle egészen használhatatlanná volt csorbulva a cserkesz dárda hegyeinek hosszu vasalásán.

Petőfi erre leoldta saját kardját s megkínálta vele Zeyk Domokost.

„Cseréljük el kardjainkat. Velem úgy is lehetett a kardot a belügyminiszter s közkatónának minék a kard! Csak azért, hogy utánam csörömpöljön az utcán, nem viselem.”

Petőfi pedig jó katona volt, nem csupán dilettans, mint eddigi életirői hitték. Tisztára, Pap Lajos tanúsága szerint a Szébtől a piskii hidig vívott elkeseredett harcban a költő harczvonalban küzdött vitézül megállta a tüzet.

Hanem azontul Bem apó, ki nagyra becsülte a költőt s fel tudta fogni szellemi értékét, azt a rendeletet adta ki tisztjeinek, hogy ne bocsássák őt többé oly veszélyes pontokra, hova lángszenvédélye viszi.

Tisztí rangjáról leköszönése után ő maga is csak önkényesnek tekinté már magát.

Tehát a vitéz Zeyk Domokos elfogadta a költőtől a cserébe kínált kardot.

„Bízd rám te a kard dolgát, barátom — monda Zeyk Domokos Petőfinek; a te fegyvered hatalmasabb ennél. Majd teszek én még egyszer a te kardoddal valamit, a mit megénekelhetsz!”

„Ott leszek hozzád közel”, igérete a költő.

Másnap megindult Bem Maros-Vásár-

helyről Segesvár felé, az orosz hadvezért, Lüderst, fölkeresni.

Petőfi Bemnél a főhadiszálláson több ízben találkozott egy emberrel, a kinek a nevét nem tudta kimondani. Lengyel volt. Sokféle nyelven beszélt, de mindeniken rosszul. Nem volt katona, s úgy látszott, mintha nagy korhely volna, mert mindig rongyos ruhája volt. A rongyokkal aztán valóságos luxust üzött; minden héten más rongyba volt öltözködve. Petőfi szerette azt az embert, mert látta, hogy Bem is szereti; ez a rejtélyes ember pedig viszont Petőfit becsülte nagyra, nem azért, mert költő; azt ő nem értette; hanem azért, mert látta, hogy Bemnek kedvence — s aztán nem nézi le a szegény embert, a ki rongyos.

Most már tudjuk, hogy az a sajátos ember ki volt? Bemnek táborigénye.

Mikor Petőfi a hadvezér szállását elhagyta, ismét találkozott azzal az emberrel. Ez azt sugta neki: „holnap meleg napunk lesz”.

Akkor jött Lüders táborából.

A meleg nap csak harmadnap következett be, melyet a vörösbetűs gyászünnepek közé e névvel jegyzett be a történelem: „Segesvári ütközet”. (Tévesen, mert Fehéregyházi ütközet volt.)

A harc elején kedvezett a jó szerencse a magyar fegyvereknek. A jobbszárny kiverte az oroszok balszárnyát Fehéregyházából s a falura támaszkodva kezdé a harcot az oroszok ellen.

Itt látták Petőfit még sokan, a leégett falak romjai között.

Nem vegyült a lármás csoportok közé: olyan helyeket keresett, a hol nem háborgatja senki s a honnan a csata folyamát közelből szemlélheti. Legutóljára látták őt egy elpusztult ház sütőkemencéjén állva. Minő piederstál ehhez a szoborhoz! Majd leült a romra s hátát a falhoz támasztotta. Fegyvere már nem volt. Egy tábori távosó volt kezében, melylyel a csata folyamát szemlélte, s térdén kitárt jegyzőkönyve fektet; abba koronként jegyzett valamit. Volt, a ki azt megfigyelte.

A harc balul ütött ki. A túlnyomó orosz erő, megkerülve a magyarok hadállását, zavarba hozta soraikat. Az élő szobor az agyagtalapaton látta az orosz lovasság rohama alatt szétbomlani a zászlóaljukat, mik sortüzzel fogadták a támadókat s aztán a segélyül siető huszársággal összekeveredve, tovább hőmpolygani. Egy része a menekülő csapatoknak mellette rohant el. Vágtató lovasság, dübörgő ágyúk tüntek el mellette, mint kísértetes álomkép. Talán kiáltottak is rá, hogy ő is meneküljön; azt nem hallotta.

A ki legutóljára látta őt e helyen, azt mondja, hogy egy orosz ágyugolyó oly közel hozzá furódott a falba, hogy az agyagot szeme közé szórta. A költő letörülte arcáról a port zubbonya szárnyával és tovább bámulta a látványt, mely lelkét lekötve tartá.

A mit nézett, az egy hősköltemény

*) Pap Lajos, Kézdi-Vásárhely város derék szülőtte, a napokban elhalván, alkalmának találtak koszorús kölönk e gyönyörű vázlatát lapunkba átvinni. Pap Lajos egyike volt azon hősöknek, kik a segesvári csata után Bem futását fedezék, s a kegyeletnek váltunk eleget tenni, midőn felelővénjük a szabadságharcok e nagyszerű epizódját, melyben elhunyt polgártársunk oly dicső szerepet játszott. Szerk.

ügyek igazgatóságánál, uradalmi ügyész-ségeknél, dohányjüvedéki közp. igazgatóságánál, az állami bányászat és gazdaság körében töltött szolgálati idő.

Vázlatok a székely nemz. muzeum alapításának alkalmából.

(Vége.)

A székely nemzeti muzeum ma már megérdemli az érdeklődést. A tárgyak száma meghaladja a 12 ezeret. A Mikó-tanodánál szűk a helyiség, 4 szoba nem elegendő a muzeumi tárgyak befogadására. A székely nemzeti muzeum becséről tanúságot tesz a „Magyar nemzeti muzeum“ igazgatója Pulszky Ferencz, ki az alapító ő nagyságához intézett levelében 1879. nov. 24-én így ír: „Sajnálom, hogy erdélyi utam alkalmával az idő rövidsége nem engedte, hogy nagyságodnak személyesen fejezzem ki tiszteletemet, melyet nagyságod iránt mindenki érez, ki a régiségekkel foglalkozik s a tudományosság iránt érdeklődik, ha azon nagyszerű gyűjteményt szemléli, melyet a székely nemzetnek ajándékozni méltóztatott. A könyvtár becses legszebb gyöngyei azon codexek, melyeket most, az akadémia megbízásából Szilády Áron tudós hazánkba használt fel. Az őstörténelmi gyűjtemény nem nagy, de ritka és érdekes tárgyakat foglal magában, melyek közül néhányat a nemzeti muzeum lerajzoltatott későbbi kiadás tekintetéből. A középkorból s az erdélyi fejedelmek idejéből is sok szép emlék diszít a székely nemzeti muzeumot, nevezetesen az agyagipar termékei s a régi gazdag himzések sorozata. A természettudományi gyűjtemény gyarló ugyan eddig, ezt azonban legkönnyebben és legolcsóbban lehet kiegészíteni; erre csak egy-két oly egyénnek szorgalma szükséges, kik az erdélyi florával és faunával foglalkoznak.

A magyar nemzeti muzeum igazgatójának e nyilatkozata meggyőzhet mindenkit arról, hogy muzeumunk nem megvetendő, és hogy méltán megérdemli honfiai részéről az eddignél nagyobb mérvű érdeklődést.

Az érdekeltek tudomására hozhatom, hogy a székely nemzeti muzeum élén van a „muzeumi felügyelőség“, mely a székely megyék főispánjaiból és a székely városok polgármestereiből alakult, a felügyelőség elnöke a legidősebb főispán, jelenleg Dániel Gábor udvarhelymegye főispánja. A muze-

umi felügyelőség által választott igazgatóság tagjai állandóan Sepsiszentgyörgyön vannak. A muzeumörnek (jelenleg Nagy Géza urnak) évi fizetése 500 frt o. é. a háromszék megyei tanalából van utalványozva, a cultur miniszter pedig jóváhagyta. A székely nemzeti muzeum részére első sorban szükséges egy tűzmentes külön álló helyiség annyival is inkább, mivel némely urnaknak még ezután is jöhet azon idejük, hogy jó volna a székely megyéknek és a székely nemzetnek felajánlott muzeumot a ref. algymnasiumhoz csatolni! Idő folytán szükség lesz egy muzeumi segéd-örre, de ennél égetőbb egy „muzeumi egyletnek“ a létrehozása. Vasady a „székely nemzeti muzeum egylet“-nek alapszabályait kidolgozta, csak hogy szükség lenne azokat életbe léptetni. Vasady a fáradhatlan bajnok már egy éve elköltözött egy jobb hazába. Nyugodjék békecségekben! Szívüél, léleküél jót akart nemzetünknek. Buzgó tevékenységét méltó siker koronázta. Az ő érdeme, hogy külföldön is ismeretes a „Székler National-Muzeum“. Ki nemzeti művelődés érdekében annyit tett, méltán megérdemli, hogy te gyűnk mi is legalább egy sarkövet nyug-helyére! Vasady, ki 1845-ben született, a múlt év jun. 6-án hunyt el; hült porai a sepsiszentgyörgyi rom. kath. sírkertben pihennek. Legalább az elhunyt iránt viseltesünk kegyelettel.

Értsük meg mindnyájan Sándor Kálmának, lelkes atyánkfának felhívását. „Emeljünk bár egy sarkövet a székely nemzeti muzeum kezdeményezőjének, létrehozójának, első örének: Vasady Gyulának“. Meg kell értenünk a „Századok“ (1881. jul. 15 7-ik füzet.) intő szavát, „Székely honfitársainak kegyelete talán módját ejti, hogy emléke körükben megerősítették; hisz az elhunyt első sorban a székely culturának tön becses szolgálatot“.

Adjon ki-ki tehetsége szerint s akkor bizton számíthatunk, hogy ha szobor nem is, de legalább halálának második évfordulójára egy sírkerezt fogja jelezni emlékét. Az e célra szánt adományok az alapító nagyságához Imecsfalvára (u. p. K.-Vásárhely) küldhetők. Különben, hiszem, e becses lap szerkesztőse is a régi felhíváshoz képest elfogadja az e célra szánt adományokat.* Reményem, találkoznak hazánkban

*) Igen szívesen.

Szerk.

nemes érzésű honfiak és honleányok, kik jeles elhunytunk emlékének kegyelettel adóznak annyival is inkább, mert ha a nemzeti ügyért küzdő bajnokainknak emlékét kegyelettel őrizzük, magunkat tiszteljük meg, mivel tettleg bizonyítjuk be, hogy a való érdemet méltányolni tudjuk.

Marosi.

Irodalom.

Borszék története.

(Hiteles adatok alapján a fűrdő-bizottmány megbízásából írta Puskás Ferencz. Budapest 1882. Ára ?)

E munka közelebbről került ki a sajtó alól az „Athenaeum“ részvénytársaság kiadásában. Jó szolgálatot vélnék teljesíteni lapunk olvasóinak, ha ezen művecskét, mely Csik egyik országszerte, sőt még a külföld előtt is ismert nevezetességének multját tárgyalja, terjedelmesebben ismertetjük.

Borszékéről, e pompás fekvésű, világhírű savanyu vízzel megáldott s a hozzávezető utak rosszaságának dacára is, igen látogatott fűrdő helyről, már jelentek meg egyes leírások, melyek annak fekvését, természetrajzi és geológiai viszonyait kimerítően tárgyalják, ásványos vizeit tudományosan ismertetik. E leírások és értekezések, bárha igen nagy mértékben érdekesek és becsesek is, e műnek megjelenését koránt sem tették feleslegessé.

Nevezett mű egy beható és figyelmes visszatekintés Borszék multjára. Szerző a rendelkezésre álló adatok alapján lelkiismeretesen és egész tárgyilagossággal felsorolja mindazon körülményeket, melyek a fűrdő fejlődését elősegítették, vagy arra gátlólag hatottak; konstatálja mindazon tényeket, melyek a fűrdő létének nevezetesebb mozzanatait idézték elő, őszintén rámutat mindazon hibákra és ballépésekre, melyeket a fűrdő sorsának intézői vagy azok, a kik arra bármilyen módon is döntő befolyást gyakoroltak, elkövettek. Ezeken kívül figyelmet fordít egyes, Borszék multjáról itt vagy ott közölt valótlan állítások megczáfolására s némely téves adatok helyreigazítására is.

Szerzőnek, ki Borszék viszonyait saját tapasztalata után csaknem négy évtized óta ismeri, s mint egyik birtokos község tagja, nemcsak éber figyelemmel kísérte a történeteket, hanem azoknak intézésében, kivált az utóbbi időkben tevékeny részt is vett. Célja megvalósításában nagy segítségére volt az, hogy mint Gyergyó fűszék

volt aljegyzője, a szék levéltárának rendezésekor igen sok érdekes s a fűrdő némely viszonyainak megvilágítására fontos és becses anyagnak jutott birtokába.

A 169 oldalból álló munka három részre van beosztva; az első rész tárgyalja Borszék fekvését és elnevezését, a második rész foglalkozik Borszék történetével a szabadságharc előtt, a harmadik rész a szabadságharc utáni időszakban. A nélkül, hogy e beosztásra reflektálnánk, nem tartjuk feleslegesnek az ezen részekben leírt érdekesebb dolgoknak felsorolását.

Az első részben, mely a három közül legrövidebb, meg van határozva Borszék földrajzi fekvése, levannak írva határai, s végül fel van említve elnevezésének származása.

A második részben szerző azon nézeteket veszi vizsgálat alá, melyeket némely írók a borszéki fűrdő felfedezésére nézve elmondanak s a birtokában lévő adatok alapján megállapítja, illetőleg helyre igazítja ezek tévedéseit. Az ide vonatkozólag felsoroltakból kitűnik, hogy a borszéki források már igen régi idő óta ismeretesek, de azoknak felfedezőjére még ez idő szerint rámutatni lehetetlen; kitűnik továbbá az is, hogy e most világhírűvé vált savanyu víz csak a jelen század elején kezdett szélesebb körben ismeretes lenni. Azon időben a német születésű Günther Bálint a borszéki borviz jótékony hatását saját magán tapasztalván, azt Bécsben árulni kezdte s ez alkalommal e víz a bécsi orvosi fakultás előtt is figyelmet keltett. E tények mellett azonban nem tagadható az sem, hogy Borszék már jóval azelőtt ismerték, sőt mint némely adatok tanúsítják, látogatták is.

Szerző szerint is Zimmethausen Antal volt az, a kinek Borszék nagyobb híre emelkedését köszönheti. Ő a már fennebb említett Günther Bálinttal szövetségbe, 1804-ben Borszékot 28 évi időtartamra évenként fizetendő 139 frt 88 krnyi összegért a két birtokos közönségtől haszonbérbe kivette, lakházakat, üveggyárat s más szükséges épületeket állíttatott s 1845-ban maga is ott telepedett meg. Zimmethausen egész buzgalommal fogott hozzá célja megvalósításához, de részint Borszék viszonyainak nem ismerése, részint a kellő szakértelem hiánya, részint pedig rossz manipulációk folytán vagyoniilag tönkre ment és 1838-ban szegénységben halt el. Némely írók Zimmethausen iránt a két birtokos közönséget há-

volt, minőre csak lázalom adhat eszmét. Mese és csoda.

Az őz hadvezér, ki arról volt nevezetes, hogy mindig utolsó volt a vesztett harcztérről menekülésben, a vérengző viadalban lovastul együtt belebukott egy mocsárba s ott maradt eszméletlenül, sebesülten.

Hős kísérei, a mint észrevették, hogy eltűnt, visszafordultak keresésére; megtalálták, lóra ültették ismét s siettek őt megmenteni.

De a csatart már egészen az ellenségé volt; s arról csak egy mocsáron keresztül lehetett menekülni.

Azingoványon végighúzódtott egy keskeny malomárok, annak mind a két oldalán süti nádbozót. E szűk töltésen csak egy lovas számára van tér.

A dzsidások, kiknek rohama a csatát eldönté, sarkában voltak az üldözött magyar vezérnek, kit kísérei a keskeny gáton át igyekeztek megszabadítani. S itt kezdődik a hősköltemény.

Tizenkét vitéz lovac, azok között nyolcz előkelő tisz, összebeszél, hogy a keskeny gáton egyenkint fognak szembe szállani az üldöző orosz lovassággal s harcolni fognak, térfi férfi ellen, hogy a menekülő vezér számára időt nyerjenek.

Az oroszok sem támadhatták meg őket másként, mint egyesével. A mocsár nem engedte a tömeges megrohanást; azon a keskeny gáton kellett karddal kard ellen harcolni.

A védőnek vesznie kellett. Ha egy oroszt legyőzött, jött utána a másik, míg a

kifáradt hős végre sebeitől alétan bukott le lováról.

Tizen elhullottak már az egyenkint harczban. A tizenegyedik volt Pap Lajos. Ezt a küzdelemben egy dzsidádőfés letaszította lováról; de még volt annyi lélekjelenléte, hogy lovát kantarjánál fogva maga után rántsa azzal az ingoványban elmenekült. Az oroszok nem gondoltak vele: — nekik Bem kellett.

Most már egyesegyedül állt egy egész üldöző lovas csapat ellenében Zeyk Domokos. És elfogadta a hősregei harczt. Egy új Bayard volt, a félelem és megrovás nélküli lovac, ki egyedül harczol a hídán jó kardjával, a Dürandállal, egy egész tábor ellen. S neki is volt olyan jó kardja, s neki is volt olyan költője, ki őt megénekelte. Ott állt az a romház falán és egész lelkét betölté a látvány. Ő nézte ezt és lelkében lánggondolatok gyújtogattak fel egy egész világot.

Mit hallotta ő most, hogy kiáltozzák föl hozzá a mellette elfutók: „menekülj!“ Mit hallotta ő a szaladó robogását; mit hallotta ő most saját nevét? Lelke ott volt, a hol az a hős ül tomboló paripáján s oszt az ő kardjával halálosapásokat. Ha e kard villámlík, ember válik meg lelkétől, s a kit közelébe visz baltorsa, az vérevel fizet meg a megtiprott földnek.

Csakóját már leverték fejről, haja úgy lobog a szélben, arca úgy ég az alkony napsugarában; de még ellenség véren kívül más nem fénylik rajta. Vaszól van e férfi, nem fog rajta a kard. Már egész bávkorán

körüle építve holt tetemekből s még nincs szándéka pihenni; ha jobbkarja elfáult, baljába kapja át a kardot; az is csak oly veszedelmesen tud vágni, mint a jobb. Harczol felváltva jobb és balkézzel.

Őt bámulta a költő oly elbűvölten! Csoda-e, hogy nem tudott a látványtól menekülni? Ah, minő lángköltemény volt az, mely e tekintet alatt szívében fogamzott! Ha az meg volna írva, a hogy érezte volt!

De nem csak a költőt idézte meg e dicső jelenet a hős regivilágából; maga az ellenséges hadvezér, Lüders is meg volt általa hatva. Lüders egy dombtetőről, a Haller sirbólt mellől nézte a hős harczot. Egész tömeg nem bír letörni egyetlen férfit!

Az orosz vezér nem dühöngött haragjában. Oda nyargaltatá a harczolókhöz hadsegédet azzal a parancssal, hogy ezt a nemes hőst nem szabad megölni, ennek élve kell maradnia.

Az orosz tisz fehér zsebkendőjét kardja hegyére tűzve, vágatott a küzdő csapat közé. Parancssavára félbehagyták a dzsidások a támadást. Tizenegy halott hevert már a hős előtt. De ki volt fárada ő is.

Az orosz hadsegéd odakiáltott hozzá, hogy adja meg magát, kegyelmet fog kapni, a vezér becsüli őt hős batorságáért, ne aldozza fel nemes vérért.

Még akkor egy csepp vére sem hullott el a hősről.

Zeyk Domokos erre a szóra fölemelkedett kengyelében, hátra tekintett. Látta, hogy Bem már oly messze elmenekült az ő harcza alatt, hogy többé utól nem érhetik. Akkor hirtelen kirántotta nyeregká-

pájából pisztolyát. Még egy utolsó golyó volt hátra.

Ezt a golyót úgy hívta Zeyk Domokos, hogy „az utolsó szó“. Mikor testvére (azután Alsófejmegye főispánja) aggodalmát fejezte ki előtte, hogy őt, kit oroszláni vitézsége mellett megölni oly nehéz, elvégre még is elfoghatják majd, azt mondá neki pisztolyára mutatva: „azt nem tehetik; enyim az utolsó szó!“

„Soha!“ kiálta Zeyk Domokos az oroszoknak.

S azzal föbelötte magát.

A költőnek kihullott kezéből a távcső, mikor hősét lebukni látta. Most tért eszméletéhez. Köröskörül temetői csend volt már. Saját tabora rég elfutott. Ő egyedül maradt. Védteletlenül. Csak jegyzőkönyvét rejtette el keblébe. Abban voltak utolsó költeményei. Az tán megvédte őt a haláladó vas hegyétől?

Vagy talán nem?

Azt mondja az ég: ha elveszett a nemzet, vesszen el a költő is, ki nagyságáról, honszerelméről énekelt?

Azóta mindig keresik őt.

Legközelebb Kolozsvárott létemben hallottam, hogy a Petőfi végperceiről fűzött kutatás mondaköre még néhány pillanatnyilag odább vezet.

Ami lengyel, ki vele oly sokszor találkozott, mindig másforma állóttzetben, Bem hajdani hadi kéme, most előjött. (Eddig nem is tudott róla, hogy Petőfit keresi valaki s hogy az, a kiről ő tud, olyan drága ember volt: a magyarok költője; ő csak mint Bem kedvencét ismerő.) Ez azt állítja, hogy ő megtalálta Petőfit a segessvári uton sebesülten; ő elvitte őt Segessvárra s megnevezi a házat is, a hol ápolás végett elhagyta. Mi történt vele tovább? Hogy meghalt, az bizonyos. S a hős és dalnoka egy sirban nyugszik.

átlansággal vádolják, sőt állítják, hogy bukásának is ők voltak az okozói. Szerző hivatkozva a két közönség magatartására Zimmerhausennel és családjával szemben, kimutatja ezen vád alaptalanságát. Igaz ugyan, hogy a két közönség beleegyezett a gróf Lázár Lajos által a Zimmerhausen szerződésének megsemmisítését célzó perbe, s az is lehet, hogy e per a Zimmerhausen bukását siettetette, de annak semmi esetre sem volt oka, mert a bukás okai már az első bérleti években jelentkeztek. Hogy a két közönség Zimmerhausen iránt nem táplált ellenséges indulatot, bizonyítja az is, hogy Zimmerhausent nem késztette a gróf által ki- esközölt fogságból a saját kezességére kikérni. Ezen tényt Zimmerhausen is elismerte s ekkor azt is kijelentette, hogy a két közönség ellen semmi e perből felmerülhető követelést nem fog támasztani. Ha e mellett tekintetbe vesszük azt is, hogy a két közönség 1836-tól kezdve Zimmerhausent tisztességes nyugdíjban részesítette, s hogy ezen nyugdíjt Zimmerhausen halála után 1849-ig az özvegynek és családjának is kiszolgáltatta s az azutáni években is az özvegyet bizonyos kegydíjban részesítette s e mellett a családot a lakóház és a terjedelmes kertek hasznélvezetében meghagyta: a fennebb említett vádak jogtalanságát könnyen átláthatjuk.

(Vége következik.)

Magyar tud. akadémia.

A második osztálynak június 12-én tartott ülésén különösen közérdekű volt Tóth Lőrincz felolvasása. Szintén hozzászólt egy sokat vitatott kérdéshez, melynek várvavart elintézése már annyiszor meg volt ígérve.

Tóth Lőrincz terjedelmes esszayt irt a főrendiház ujjászervezéséről. Csak egy részletet olvasott fel belőle, mellőzve a történelmi részt, a más államokkal való összehasonlítást. A puritán demokraczia elveit, melyeket nálunk e kérdésnél Svarcz Gyula képvisel, mellőzni kívánja Tóth Lőrincz, mert a történelmi tradíciókat nem veszik figyelembe. Nálunk akár a tisztán arisztokratikus, akár a tisztán demokratikus rendszer oly veszélyekkel fenyeget, melyekért a felelősséget lelkiismeretes törvényhozó el nem fogadhatja.

Az bizonyos, hogy a két kamarai rendszerről nem lehet lemondani. S erős és konzervatív hite, hogy az örök peerségnek eltörlése és kinevezett vagy választott szenátorokkal helyettesítése nem volna bölcs eljárás.

Bármily sajtáságos a született törvényhozó, mégis nálunk nemzetiségi szempontból ez a legbiztosabb elem, mely körül az új elemeket csoportosítani szükséges. Az 1848 előtti elemekből mik a megtartandók és a kihagyandók, azt Tóth körülbelül a következőkben tárta fel.

A felsőház 300 tagból állana; a képviselőház ugyis igen számos tagu. Egy harmadot tennének a született főnemesek, másik harmadot az élethossziglan kinevezett tagok, zászlósok, főpapok; a harmadik részt pedig a törvényhatóságok bizottságai által választottak.

A száz főrendű tagot a született főrendek választanák s bizonyos, hogy a legkitünőbbeket választanák meg. A választás hat évre terjedne, de 3-3 évenként felerészből megújíthatnák; így az időközben feltűnt tehetségeket mindig be lehetne venni.

A második százhoz az ország zászlósai, megyés püspökök, protestans főpapok, a két egyetem rektora, a legfőbb bíróság elnökei, a tud. akadémia elnöke járulna. Ez 60 volna; a kiegészítést a kinevezett kitünőségek adnák. A kinevezéseket külön törvény szabályozná, hogy csak egy harmadrésze vehető hivatalos körökből, a többi az érdem és tapasztalat férfiai.

A törvényhatóságok száma 86. Ez adná a harmadik százat; a hiányzó 16 tag a korona kinevezésére bíznák s ekkép a korona 56 tagot nevezne ki.

Mindenféle.

— **Uzoni Gidófalvi Lajos** Csikmegye főispánja a tusnádi fürdőre az ideai fürdőbiztosai minőségében tiszteletbeli liztosnak nevezte ki.

— **Szerdán K.-Vásárhelyt és vidékén** óriási vihar dühöngött. A déli láthatár sűrű fekete felhők boríták, melyek rövid időn az egész égboltot bevonták. K.-Vásárhelyt d. u. 3/4 4 órakor tört ki a vihar egész borzasztóságában. Villámlás és mennydörgés között iszonyuan szakadt az eső és jég s pár perc alatt folyóként hömpölygött a víz az utcákon. K.-Vásárhely határán a jég kisebb mennyiségben és nagyságban hullván, nem tett kárt, de Dálnok, Léczfalva, Márkosfalva, Szörce s több más községek határát teljesen tönkre tevő. Beszélük, hogy némely földeken annyira tönkre tette a gabnákat a jég, hogy nem lehet megismerni, hogy miféle gabnánem volt belevetve.

— **A keleti marhavész** a szomszéd Moldva-Olahországból kiütvén, a m. kir. földmivelés-, ipar- és keresk. miniszterium távirati uton hívta fel Csikmegye alispánját, hogy a kellő óvintézkedéseket azonnal tegye meg. Alispán azonnal intézkedett.

— **Lapunk mult számában** a kézdívársárhelyi vámtarifáról megjelent cikkünkben tévedés történt és azt a következőkben sietünk kiegészíteni. A képviselő-testület től nyert felhatalmazás folytán a városi tanács és a vámszabónérlők között olyan megállapodás jött létre, hogy a haszonbérlek az új vámtarifa értelmében létrejött vámemelkedésekért fizetnek a városnak ezen év hátra levő részére 500 frt haszonbértöbbletet, minek következtében az új vámtarifa f. hó 15-től kezdve csakugyan életbe lépett.

— **A felülvizsgálatra** utasított hadkötelesek Csik- és Udvarhelymegyéből jövő július hó 8-án Sz.-Udvarhelyt tartatják meg.

— **Bravour! újság.** Bece Antal Csikmegye alispánja f. hó 9-én a közeli havasokon egy óriási kőszáli sast lőtt.

— **Csikmegye központi szolgabírói** járásában a disznók közt torokgyik járvány ütött ki szörványosan.

— **A kézdívársárhelyi** közs. elemi iskola 1881—82. tanévi záróvizsgálatának ideje és sorrendje: 1882. június 26-án d. e. 8—12 óráig az I. d. u. 3—6 óráig a II. 27-én d. e. 8—12 óráig a III. d. u. 3—6 a IV. fúosztály. 28-án d. e. 8—12 óráig az I. d. u. 3—6 óráig a II. 30-án d. e. 8—12 óráig a III. IV., d. u. 3—6 óráig az V. VI. leányosztály. A vizsgálatok tartatnak a fiuk részéről a II. fúosztály, a leányok részéről az I. leányosztály tantermében. A záróünnepély 1882. július 1-én d. u. 2 órakor az ev. ref. templomban a szokott módon fog megtartatni. K.-Vásárhelyt, 1882. jun. 15. Az iskolaszék megbízásából: M. Székely János, igazgató.

— **Felhívás.** Iskolaszékünk sajnos tapasztalta, hogy a helybeli közs. elemi iskola 479 növendékéből kiváló kitűnő tanulók és dícséretes magaviseletű gyermekeket alap hiányában érdemükhez méltóan nem tudja megjutalmazni. Az isk. év végének közeledtével fenn említett okból tisztelettel kéri fel iskolaszékünk a városunk tanügyét szíven hordozó tanügybarátokat, hogy a kitűnő tanulók megjutalmaztatása végett bármely csekély pénzületi összeget adni s ezt június hó 24-ig Csiszár József isk. gondnok urhoz küldeni szíveskedjenek. Az adományok hírlapilag nyugtatványoztatnak. K.-Vásárhelyt, 1882. jun 14. Az iskolaszék.

— **Gyergyó-Ditróban**, mint onnan értesítenek, f. hó 12-én egy idegen bérkocsis egy falusi asszonyt oly szerencsétlenül gázoltatott el, hogy az rövid időn meg is halt. A bérkocsis, ki valami kereskedő utazó ügynököket fuvarozott, érezvén a safrán illatát, hirtelen odább állott; azonban a gyósztmiklósi szolgabíró táviratára Csik-Szeredában a kapitányság által le lett tartatva.

— **Bereczkből** írják június 13-ról, hogy „a közelebb megnyílt baromvásár, dacára annak, hogy a kedvező idő a gazdák nagy részét mezőre szólította, jól sikerült. — El-

adás is történt annyi, hogy a multkorit kétszeresen felülmulta, s ez reményt nyújt a jövőre. Adja isten, hogy e szép siker legyen állandó!”

— **Petőfi kardja.** Kézdívársárhelyi Pap Lajosról, a napokban elhunyt volt orsz. gyűlési képviselőről és 1848—49-ki honvédezedesről, egy pár érdekes adatot jegyez fel a „Budapesti Hirlap.” Egyike volt ő ama 12 hősnek, kik 49-ben a segesvári csata alkalmával Bem visszavonulását fedezték egy keskeny földnyelven, hol egy emberről több egyszerre meg nem állhatott. Pap Lajos a 11-ik volt s midőn, 10 előtte álló hősieleg elesvén, ő rá következett a sor, egy muszka dzsidás átszurta lovát, s azzal együtt belefördült a szomszéd ingoványba. Mikor aztán Zeyk Domokos, kinek hősie viaskodását oly szépen megírta Jókai, — golyót röpített agyába, csakhogy élve ne kerüljön muszka kezébe, Pap Lajos megvonta magát az ingoványba s úgy menekedett meg. Még azt az érdekes följegyzést írhatjuk, hogy az a kard, melyet akkor Pap Lajos használt, a Petőfié volt, Pap épen az nap törte el a kardját s Petőfi úgy adta át a saját magáét. E napon tűnt el a szabadság lánglelkű bajnoka. A kard Papnál maradt, s hihetleg most is meg van, mert az elhunyt hazafi egész életében kegyelettel őrizte.

— **Örműnnep.** Mint nekünk írják, folyó hó 2-án Nagy-Szebenben a jogakademia épületén nemzeti zászló lengett. Dr. Sentz Alajos igazgató e napon töltötte be ezen egyetemen tanári minőségben töltött 30-ik évi szolgálatidejét. Délelőtt tizenegy órakor egyik hallgatóteremben összegyűltek a tanárok, akademi. hallgatók és vendégek. Az ünnepelt dörgő éljenzések között megjelenvén, Fölkel tudor lelkes beszéddel köszöntötte; utána Domanovszky tanár igen sikerült ünnepi szónoklat kíséretében az ünnepeltnek sötétvörös bársonyba kötött csinos kiállítású s a tanárok aláírásával ellátott albumot nyújtott át. Ezután kézdívársárhelyi Benkő Sándor emelkedett hangulatu, csinos beszédet tartott hallgató társai nevében s ezeken aláírásával ellátott díszes albummal lepte meg az ünnepelt igazgatót, ki meghatóttan köszöntötte mege kitüntetések. Este díszvacsora volt.

— **A „Maros-Vidék”** 1882-ik évfolyamának 24-ik száma rendkívüli kiadásban jelent meg Kerekes Sámuel 10 évi szerkesztősége évfordulója alkalmából.

— **A tiszta-eszlári esethez.** Az elfogott Scharf kis fiával Somával nagyon rosszul bántak a zsidók, kik maguknál tartogatták az elfogottak gyermekeit. Azért a kis Soma — mint a Hon-nak írják — többnyire a keresztény asszonyoknál van, sőt rendszeren ott is hál. Midőn a zsidóktól megkérdezték, hogy a gyermeket miért bántják, azt felelték, hogy csak akkor verik meg, ha azt mondja magáról, hogy „ő nem zsidó.” „Én nem is leszek zsidó, hanem magyar kocsis”, szokta ugyanis mondani. Scharf Soma értelmes beszédű, fürgő gyerek s egész tisztán beszél magyarul. Ezt jó lesz figyelembe venni, minthogy bátyjának, Scharf Mórnak vallomása hitelességét tudvalevőleg azzal az okoskodással akarták gyengíteni, hogy a vizsgálat oly magyaros szavakat adott szájába, miket a zsidó egyházfi fia nem mondhatott. Öcsése után ítélve azonban Scharf Móricz csak oly jól beszélhet magyarul, mint akármelyik eszlári paraszt fia. — Scharf Soma a szomszéd asszonyoknak arra a kérdésére, hogy hova tették a magyar leányt, azt felelte, hogy a Brennerék talygáján vitték el, alája és feléje is szalmát tettek. Arra a kérdésre, hogy miért nem mondta el az uraknak (tudni illik a vizsgálóbíróknak), feleletül azt adta, hogy félt tőlük, mert azt hitte, hogy ők is zsidók, mivel nadrágban voltak. — Hogy a zsinagógát felásatták volna, annak semmi nyoma, csak az egyházfi lakásán és a zsinagóga környékén ásatnak. — Solymossinét a bánat és igazalmak nagyon megtörték, fekvő beteg s közhit szerint nem is viszi sokáig. Solymossiné nagyobb leánya, az Eszternél 3 évvel idősebb Zsófi után itélve, E. még nagyon fejletlen lehetett s aligha szép.

Holmi kalandos feltevések tehát kizárva. Az eszlári nép meglehetősen nyugodt, bizik a bíróságban. Csak a máj. 29. zsidó csoportosulásról beszélnek még mindig ingerlően; fel nem foghatják, hogy mit kerestett ott az a másfél száz zsidó. A zsidó kereszmáros reszkette beszélte, hogy 29-én őt is agyon akarták ütni; még a szomszédja is, ki pedig legjobb barátja és adósa, vasvillával jött rá.

— **Felhívás előfizetésre.** „Udvarhelymegye földrajza.” Bevezetésül az elemi népiskola I. és II-ik osztályának földrajzi tananyagával, gyakorlatilag földolgozva. Az udvarhelymegyei általános tanítótestület által 100 forinttal jutalmazott pályamű. Irta Veres Sándor, előbb áll. t. képezdei gyakorló-tanító. E mű f. évi augusztus elsejéig sajtó alól kikerülve, az előfizetőknek bérmentve fog megküldetni. Előfizetési összeg — miután a könyv kemény táblakötésben és egy Hátsék-féle 20 kros térképpel lesz kiállítva — 55 krajczár, melyet legtovább július elsőjéig Pfeiffer János tanítótestületi pénztárnok urhoz (Sz-Kereszturra) kérünk beküldeni. Gyűjtőknek 10 előfizetésre egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk. Székely-Keresztur, 1882. május 18. A tanítótestület közp. választmányának nevében Kozma Ferencz, elnök. Ajánljuk az érdekeltek figyelmébe.

— **Egy Grossmann J. nevű** gazdasági gépgyáros közelebből sok ezer számra menő hirdetéssel árasztotta el Csikmegyét. Nehány nap óta a postakocsi ilyen hirdetésekkel megterhelve érkezik mindennap Udvarhely felől. Egyes községek szeker számra kapnak ilyen hirdetések, mind egyenkint csomagolva s külön a községi lakosok nevére felezimezve. Természetesen a többi közt azok is kapnak, kik írást sem tudnak, s kik félve fogadják a nyomtatást. Azt mondják rá, hogy „háboru lesz”. Jól kiválasztotta Grossmann ur is, hogy hol rendelkeznek legtöbb gazdasági gépet.

— **A „Budapesti Hirlap”-ot**, melynek hirdetését lapunk 4-ik oldalán találják olvasóink, e helyen is melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe. A „Budapesti Hirlap” ez idő szerint egyike a leggondosabban szerkesztett fővárosi lapoknak, mely változatos, élénk tartalmaért méltán megérdemli azon pártfogást, melyben a magyar olvasó közönség mindeddig részesítette.

— **Rekláms atyai szeretet.** Sorel richmondi, amerikai polgár, elmegy a rendőséghez, s könnyes szemekkel panaszkodik, hogy négy esztendő kis fia eltűnt. A szerencsétlen atya ez esetet minden újságban hirdeti, s 500 dollárt ígér annak, ki fiát visszahozza. A „Richmond Ledger”-ben erre egy közlemény jelenik meg, melyben az áll, hogy az apa visszakapja gyermekét, ha 20,000 dollárt tesz le egy meghatározott helyen. Sorel természetesen nem tud fizetni. Erre két derék családátja gyűjtést rendez, előteremtik a 20 ezer dollárt, de a „Richmond Ledger” ismeretlen hirdetője 25 ezret kér. Újabb gyűjtést rendeznek, előteremtik a hiányzó összeget, rendőrtől és magánemberektől pedig a gyermek keresésére indulnak. A Richmond Ledger ismeretlenje erre kijelenti, hogy 30 ezer dolláron alul nem adja a gyermeket, s ha ez az összeg 24 óra alatt le nem lesz téve, az apa megkapja fiának jobb fülét, első intés gyanánt. Míg ez összeget is előteremtették, az apa egy csomagban egy gyerekfület kapott, melyet természetesen rögtön fia fiának ismert föl. Alig, hogy a 30 ezer dollár összegyűlt, beállt a fia haza, teljesen épen, mind a két füffel. A közönség seregesen tödült bámulására. — A fia azt beszélt, hogy nem az ő fület, hanem egy holttestét vágták le, neki sikerült őreit kijátszani, s megmenekülni mind a két füffel. Egy Barnum arra szövötközött a gyöngéd apával, hogy a közönség nagy kíváncsiságát, a megmenekült fiut láthatni, egy dollár bemeneti díj mellett fogják kielégíteni. Meglehetősen összeget zsebeltek így össze, mikor a rendőség nyomára jött, hogy a fiut sohasem rabolták el, s az egész nem egyéb csalásnál.

— **A pedált nyomja!** . . . Pécsért történt. Meglátták egymást s fülig szerelmesek lettek egymásba. Egyszer Lujza nagysám rendes-voust adott az ő imádlottjának saját szobájában. A seladon megjelent. Lujza kisasszony zongorázott, — mint rendszeren (hajnalról éjfélig.) X. urú nem bírva többé érzelmeivel, térdre veté magát ő nagyságának kezi-piezi lábai előtt. Ebben az idylli pillanatban lépte meg a köpözös papa a szerelmeseket. Mit művel itt és e helyzetben? dörgé a papa. — „Én . . . én — da-dogá don Juanunk. — a mig nagysága zongorál . . . én . . . én — a pedált nyomom! . . .”

Pályázat.

Névtelennek, helytt. Kedves vonásairól sejtjük kiletét, de azért kívánságához képest őszintén elmondjuk nézetünket. Versében az anya fájdalma egyszerű szavakban le van írva ugyan, de nincs költőileg feldolgozva. Az érzelmet és melegséget nem lehet ugyan versétől elvitatni, de az alakok és események túlságos körülírása s a nagy szó-bőség versét vontatottá s lapossá teszik. Első versnek megjárja, de azért nem ajánljuk a folytatást. Prózái dolgozatokkal talán több sikert arathatna. Próbálja meg! Mi részünkről szívesen segédkeztet nyújtunk.

T. T. urnak. Magánlevél ment.

Csalódtam. Hjah! csalódni emberi dolog! Csalódik most is, ha azt hiszi, hogy verse költettni fog.

Felelős szerkesztők:

Ifj. Dobay János, T. Nagy Imre,
Dr. Kádebbő Ferencz.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Hirdetés.

csernátoni és a torjai utoza sarkán levő **Jancsó Péter**-féle ház eladandó örök áron.

A venni szándékozók értekezhetnek a tulajdonosoknál **K.-Vásárhelyt.**

2—2

1—3

A csikszeredai szolgabírói járásban, Csik-Csatóság, Mindszent, Szent-Imre, Szt.-Király, Szent-Simon, Szent-Lélek és Zsögöd csoportosított községekben álló közegészségi kör részére, Szt.-Király székhelyvel, állandósított körorvosi állomásra ezennel pályázat nyitattik.

A körorvos fizetése évi 600 frt, szabad szállás- vagy ennek megfelelő évi 50 frt szállás-díjból áll; az orvos továbbá jogosítva van a gyógykezeléseknél meghatározott mérsékelt díjak vehetésére is.

A pályázni jogosultak kellőleg felszerelt folyamodványaikat folyó évi július hó 20-ig alólt szolgabíróhoz beadhatják.

A járás szolgabíró.

Csik-Szeredán, 1882. június hó 14.

Székely Endre,
szolgabíró.

Gutjahr és Müller

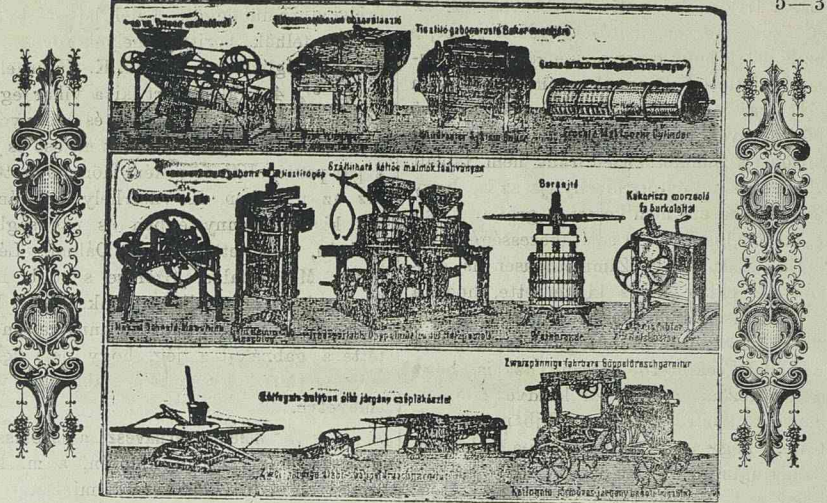
BUDAPESTEN.

Első b.-pesti trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár.

(Ezelőtt BROGLE J. és MÜLLER) a Margithid közelében.

Ajánlják szolid szerkezetű és javított gyártmányukat, ugymint:

5—30

Trieurök gazdaság számára:

Járgány, cséplőgépek,
Szelelő rosták,
Kukorica-morzsolók,
Szecskavágók,
Borsajtók.

Különlegességek malmok számára:

Dupla malmok,
Malom trieurhengerek,
Gabnaosztályzó hengerek,
Koptató gépek,

Daraválasztó gépek,
Tararok, Detacherök.

Malomalkatrések, u. m.:
Transmissiók,
Szijskerekek,

Rosta-lemezek:

Cséplőgép-rosták,
Liszthenger-sziták,
Koptató lemezek,
Ráspolj-lemezek.
stb. stb.

Árjegyzék kívánságra ingyen és bérmentve.

Előfizetési fölhívás

„BUDAPESTI HIRLAP”

című politikai napilap

1882-ik évi július-decemberi folyamára.

A „BUDAPESTI HIRLAP” a legolcsóbb fővárosi politikai, gazdasági és szépirodalmi napilap, megjelenik minden nap, tehát hétfőn és ünnep után napokon is 12—16 oldalnyi tartalommal.

Ár a: Egy évre 14 frt — kr.
Félévre 7 „ — „
Negyedévre 3 „ 50 „
Egy hónapra 1 „ 20 „

Beosztása figyelemmel van arra, hogy a politika, a társadalom, a művészet, az irodalom s a közönség mindennemű érdeklődésének köre arányosan képviselve legyen benne. A közintézetek, a nyilvános társaságok, a hatósági élet és a magánszórakozás szolgálatában egyaránt kíván a „Budapesti Hirlap” buzgólni. Tekintettel van azonképen arra, hogy a család minden tagja, a komolyabb férfiak és a gyöngédebb izlésű hölgyek egyaránt találjanak benne magoknak rovatot: oktató, mulattató s ismeretterjesztő közleményeket.

A „BUDAPESTI HIRLAP” politikai magatartásának irányzója a magyar nemzeti érdekek ápolása mindenek felett.

A „Budapesti Hirlap” pártkülébe semmi körülmények között nem lép, de sőt fentartotta magának minden oldallal szemben a nemzeti érdekek, a magyar politika igazainak a maga szabad és független meggyőződése szerinti hangoztatását.

A magyar kultúra védelmének harcászai e lap dolgozó társai, méltányosak a törekvéssel, intők a mulasztással, kiméltelenek a rosszakarattal szemben.

E mellett elsőrendű gondja a szerkesztőségnek, hogy a Budapesti Hirlapban e lap olvasói oly közlőnyt kapjanak kezükbe, mely a versenyt minden tekintetben bármely belföldi vagy külföldi lappal fölvehesse, az összehasonlítást kiállja, kiállja ugy a hírlapjainak gyorsasága, hitelessége és kimerítő volta, mint íróinak kvalifikációja tekintetében.

Irányunk helybenhagyása, fáradozásaink megjutalmazása gyanánt áll mellettünk az a példátlan felkarolás, mely a magyar hírlapalapítás történetében hasztalan keresi párját, mely egy évi fennállás után a „Budapesti Hirlap”-ot a legolvasottabb magyar napilapok sorába emelte, s melyért a lap szerkesztősége örök hála kötelezettnek érzi magát diszes közönségével szemben.

Azért fordulunk bizalommal a tisztelt olvasó közönséghez és kérjük becses támogatását vállalatunknak, mely hivatva van arra, hogy hazánkban a hasonló német vállalatok kártékony elszaporodásának hathatósan útját vágja.

A „Budapesti Hirlap” irányczikkeit rendesen

KAAS IVOR báró és RÁKOSI JENŐ

írják.

Egyéb gazdag közleményei mellett közöl e lap rendesen egy-egy érdekesítő regényt a legjobb szerzőktől, eredeti és külföldit felváltva. Így legközelebb megkezdjük gróf Teleki Sándornak „Garibáldi alatt” című érdekesítő emlékiratát.

Az előfizetési pénzek a „Budapesti Hirlap” kiadóhivatalához (kalap-utcza 16. sz.) küldendők.

CSUKÁSSI JÓZSEF,

RÁKOSI JENŐ,

a „Budapesti Hirlap”
kiadó-tulajdonosai

CSUKÁSSI JÓZSEF,

a „Budapesti Hirlap”
felelős szerkesztője.

1—3